

Kulturen reduceras till biljettintäkter

KRÖNIKAN

Jeff
Werner

kultur@gp.se

Vad har Valhallabadet gemensamt med fotbollslandslaget? Rätt svar är att båda tog medalj vid OS i London 1948. Bland medaljörer som Gunnar Gren, Nils Liedholm och Gunnar Nordahl fanns alltså också arkitekten Nils Olsson. Det blev brons för hans skisser till Valhallabadet, för detta var på den tiden när man även tävlade i arkitektur.

Nils Olsson fick aldrig se sin simhall klar men hade säkert varit stolt över resultatet. Badet slutfördes av Gustaf Samuelsson 1956, fem år efter Nils Olssons död. Det är inte bara OS-medaljen som gör simhallen anmärkningsvärd. Mosaikutsmyckningen på väggen bakom hoppornet signerad Nils Wedel tillhör

Göteborgs finaste offentliga konstverk. Denna arkitektoniska pärla riskerar nu att rivas för att ge plats för ännu en arena.

”Vi betalar ett högt pris för de nya arenorna, inte bara ekonomiskt utan även kulturellt”

NILS OLSSON VAR både kultur- och idrottsintresserad. Han ritade stora delar av Örgryte villastad men också de legendariska biograferna Spegeln, Aveny och Kaparen. De har gått ett bistert öde till mötes. Spegeln har blivit hamburgerrestaurang, Aveny underklädesaffär och Kaparen mataffär. De funktionalistiska biograferna har ersatts av biopalats där man kan titta på film i skokartonger. Där hangarkulturen breder ut sig får konsten stryka på foten. Enligt evenemangsetablissemanget vill ingen längre gå på bio utan att kunna äta under samma tak. Eller stå på en utomhusarena och se fotboll spelas på riktigt gräs. Och ingen modern människa vill gå på hockey utan att kunna se matchen på en storbildskärm i baren.

Men vi betalar ett högt pris för de nya arenorna, inte bara ekonomiskt utan även kulturellt. De måste byggas som multifunktionshallar eftersom intäkterna från idrotten inte räcker för att finansiera verksamheten. Kulturen ska alltså agera kassako och reduceras i hangarförespråkarnas kalkyler till biljettintäkter.

Det finns gissningar på att den nya arenan kommer kosta några miljarder. Som jämförelse gick den nya nationalarenan i Solna lös på 2,8 miljarder. Den kräver årliga intäkter på 345 miljoner för att nå marknadsmässig avkastning, enligt ett temanummer om arenor av tidskriften Arkitektur (2012:8). Fet chans att AIK lyckas med det! Som jämförelse drog Parken i Köpenhamn som ofta framhålls som ett föredöme in 210 miljoner 2009.

Det finns gissningar på att den nya arenan kommer kosta några miljarder. Som jämförelse gick den nya nationalarenan i Solna lös på 2,8 miljarder. Den kräver årliga intäkter på 345 miljoner för att nå marknadsmässig avkastning, enligt ett temanummer om arenor av tidskriften Arkitektur (2012:8). Fet chans att AIK lyckas med det! Som jämförelse drog Parken i Köpenhamn som ofta framhålls som ett föredöme in 210 miljoner 2009.

ARENABOOMEN OMFORMAR KULTURLIVET. När Frölunda Indians inte räcker till att för att få den nya arenan att gå runt måste andra publikmagneter till. Allt funkar inte i stora hallar så det blir väl fler medelålders megastjärnor, antar jag. Och om budgeten ändå inte går ihop mindre resurser till allt det som verkligen utvecklar kulturen.

Jeff Werner är professor i konstvetenskap vid Stockholms universitet. Han ser helst en varsam renovering av Valhallabadet och en rivning av evenemangstråksidén.